

A BUDAPESTI SZABOLCSI BENCE ZENEISKOLA SZEREPE A HAZAI FURULYAOKTATÁSBAN

(Dóra Anikó)

Tartalom

Bevezetés.....	1
Előzmények.....	2
A budapesti, majd az országos furulyaversenyek megszervezése és lebonyolítása	10
Kollégánk, az ország első diplomás furulyatanára	14
Az Aulos együttes munkássága, az Aulos furulyák magyarországi bemutatása és forgalmazása	17
Budapesti és országos furulyatanári továbbképzések.....	19
Alap- és középfokú tantervek elkészítése.....	20
Furulyatanítást segítő kiadványok, iskolák, kották	21
Köszönetnyilvánítás	23
Bibliográfia	23

Bevezetés

A Szabolcsi Bence Zeneiskola szerepe a hazai furulyás életben sikertörténetként indult az 1980-as évek elején. Akként is folytatódott, de nem mondhatjuk, hogy happy enddel ért véget... és nem csak azért, mert még nincs vége. Erről a sikeres időszakról szeretnék írni. Ebben a zeneiskolában tanítok, közvetlen közletről néztem végig ezt a következetes, kitartó munkát, és azt szeretném, ha az újabb (furulyás) generáció is megtudná, kiknek is köszönhető, hogy a furulya már nem csak egy lépcső a hangszeres tudáshoz vezető úton, hanem maga is egy út. Bár azóta is sok elhivatott tanár és művész dolgozott azért, hogy a furulya megbecsült hangszer legyen, fontos megismerni az első lépéseket, mert azok nélkül még nem itt járnánk.

Amiben élen járt a Szabolcsi Bence Zeneiskola:

- A budapesti, majd az országos furulyaversenyek megszervezése és lebonyolítása
- Kollégánk az ország első diplomás furulyatanára
- Az Aulos együttes munkássága, az Aulos furulyák magyarországi bemutatása és forgalmazása
- Budapesti és országos furulyatanári továbbképzések
- Alap- és középfokú tantervek elkészítése
- Furulyatanítást segítő kiadványok, iskolák, kották

Előzmények

A II. világháború után a zeneoktatásban, akárcsak az oktatásügy minden más területén, új korszak kezdődött. Ez alapvető szervezeti átalakulást és szemléletváltozást is jelentett. Kodály Zoltán már a háború befejezése után néhány hónappal, 1945. november 19-én Pécsen elmondott beszédében leszögezte: *„A demokrácia ezen a ponton kettőt jelent: egyik a zenei művelődés eszközeinek hozzáférhetővé tétele mindenki számára, másik a nemzeti sajátosságok teljes érvényesítése.”*

Ennek az új szemléletnek a furulyaoktatás két okból is a „nagy nyertese” lehetett volna. Egyrészt a furulya hozzáférhetősége és viszonylagos olcsósága miatt alkalmas „tömeghangszernek”, másrészt pedig a furulyaoktatás szoros és természetes módon kapcsolódik a magyar népzenei kincs megismeréséhez. Ennek ellenére az intézményes furulyaoktatásnak többféle nehézséggel is szembe kellett néznie, a következőkben ezekről a buktatókról is szó lesz.

Az intézményes hazai furulyaoktatás elindítója Béres János volt. A zenetanári pályájához döntő indítékot adott 1951-es találkozása Kodály Zoltánnal. Mint őstehetséget mutatták be Kodálynak. Furulyázott a Mester előtt, aki a műsor után megkérdezte: *„Meg tudna másokat is tanítani furulyázni?”* S az „Igen” válasz egy életre eldöntötte további sorsát.

„Ettől kezdve kötelességemnek éreztem, hogy tanítsak, hiszen válaszzal ezt ígértem Kodály Zoltánnak.”

Hogy megalapozott zenei műveltséget szerezzen, Kodály javaslatára elvégezte a Konzervatórium oboa-ének tanszakát, majd később ének-zene tanári diplomát szerzett.

Béres János feladata lett, hogy megszervezze a tanítást, növendékeket gyűjtsön, összeállítsa a tananyagot és hangszert szerezzen. Ő pedig gyerekeket toborzott, hangszert csinált... majd furulyaiskolát írt, tantervet készített.

A fiatal Béres János egy rádiófelvételen

Adatokat keresve a Béres-furulyákról, találtam egy gunyoros hangvétellű írást a Népszava, 1948. februári számában Szücs Ilona tollából, mely még ezt (az 1952-es időszakot) megelőzően keletkezett, itt derült ki számomra, hogy Béres János testvére, Béres Ferenc¹ gyártatta az első Béres-furulyákat a 40-es évek végén, melyek öt-, ill. hatlyukú jávorfafurulyák voltak, csak ezt követte évekkel később az általam Béres-furulyának ismert fémfurulya, az 1950-es években. A cikkből jól kiolvasható a cikkíró értetlensége, ami a furulyaoktatás széles körű bevezetését illeti.

„Ötvenezzer fafurulya még hozzá Béresféle, hatlyukú!”

Meglepő iskolai reformról számolt be egyik újság. A beszámoló szerint nem másról, mint arról van szó, hogy végre megoldódik életünk legnagyobb problémája: az iskolákba bevezetik az általános furulyaoktatást. Eddig ötvenezzer furulyát gyártottak s e tömeggyártáshoz a közoktatásügyi minisztérium 10.000 forinttal, azaz tízezer forinttal

¹ (1922-1996) népdalénekes, Béres János bátyja

járult hozzá. Ha a közoktatásügyi minisztériumnak 10.000 forintot ér a furulyás nevelés, bizonyára alaposan meggyőződött ennek feltétlen szükségességéről.”

A szerző úgy érzékelteti, hogy a háttérben személyes érdekek húzódnak meg, felkeresi a Soroksáron működő gyárat, ahol megtudja a részleteket: *„Egyelőre 50 000 típusfurulya készül a soroksári gyárban. És 10 forintért bárki megveheti. A gyár vezetői már nem 50.000, hanem többszázezer furulyáról tudnak. – Kell is ennyi – mondja jámbor meggyőződéssel a főnök – sok a gyermek... – Azután: – A Béres úr találta ki az egészet. A neve is rajta van... – mutatja az ötlyukú bérestípusú fafurulyát. A Béres úr, Béres Ferenc a Népi stb. stb. együttes tagja „kísérletezte ki” a típusfurulyát. (...) Hosszú az út Soroksártól Budapestig.² Útközben sok mindenre gondol az ember. A többi közt arra is, hogy ötvenezer furulya árából ötezer mezítlábas diákot lehetne cipővel ellátni, ha volna ilyen célra pénze a közoktatásügyi minisztériumnak. De csak fafurulyára telik. Béres-féle hatlyuku típusfafurulyára, az iskolák furulyásítására.”³*

Időközben az OM a 90/1955 és a 82/ 1956 rendeleteivel lehetővé tette, hogy az általános iskolákban rendkívüli tárgyként tanítható a furulya.

Azonban hiába lehetett fafurulyából viszonylag olcsón nagy mennyiséget gyártani, ezek a hangszerek nem voltak megfelelő minőségűek. A gondot jól szemlélteti Mészáros Árpád (a bicskei általános iskola tanára) írása, mely a Köznevelésben jelent meg 1957-ben. Az első Béres-furulyát Béres Ferenc, a másodikat pedig Béres János fejlesztette ki:

„...örömmel üdvözöltem a furulyaoktatást engedélyező OM rendeletet. A tanfolyam szervezését hamarosan megkezdtem. Két nap alatt harminc tanuló jelentkezett... Megvásároltam a hangszereket. A lelkesen indult első órák után észrevettem, hogy a furulyák nem használhatók. Ugyanis a magyar gyártmányú fafurulyák fája tovább dolgozik, deformálódik és így súlyosan elhangolódik. Ahány furulya, annyiféleképpen szólt, s ez bizony kedvünket szegte. Időközben tudomásomra jutott, hogy Béres János fővárosi zenetanár saját maga készítette fémfurulyákat használ és jól beválnak iskolájában. Kapcsolatot kerestem Béres kartárssal és 1956 március 29-én több furulyaóráját látogattam meg. A hírük is jó volt, de az órákon látottak és hallottak elképzeléseimet messze túlszárnyalták. A furulyák pontos hangolásúak voltak, zengő, telt

² Soroksárt csak 1950-ben csatolták Budapesthez.

³ Népszava, 1948. február 14. Szűcs Ilona

hangjuk meglepően szép. Az alsó fekvésben is erőteljes, amellet lágy. Béres kartárs elmondotta, hogy éveken át többféle rendszerű furulyát készített és próbált ki.”⁴

Később Béres János hangolható furulyát készített, hogy más furulyákkal, illetve más hangszerekkel is lehessen együtt játszani: ezek közül az elsők függönyrudakból készültek, amik kettévágva, hangológyűrű segítségével ennek a feltételnek meg is feleltek. Kb. száz furulya függönyrudakból készült. Következő próbálkozásáról így számol be Béres:

„Megtudtam, hogy a Metalloglobus Vállalat árulja a rézcsöveket. A Jász utcában volt a központja, gondoltam egyet, és bementem a vezérigazgatóhoz, elmondtam, hogy kellene nekem 10 kiló rézcső, körülbelül annyiból tudok egy osztálynak furulyát készíteni. „Ilyen? – mutatott ki az udvarra, ahol vagonszám állt a rézcső. – Ebből lesz a furulya, ez meg fog szólalni?” Mondtam, igen, előhúztam a hangszeremet, és levágtam neki egy szőlőt. Ennyi elég is volt, leszólt az üzletbe, hogy Béres Jánosnak legyenek szívesek 10 kiló 13 × 15-ös rézcsövet kimérni. Három hét múlva megvoltak a hangszerek...”⁵

Mivel egyre több iskolában kezdték el a furulyát tanítani, meg kellett oldani a sorozatgyártást. Az első ezer darabot „Béres Iskolai Taneszközök Gyára” címen hozták forgalomba, a további, több mint félmilliót, a Hangszerszövetkezet készítette el, ugyancsak a Béres védjeggyel. Béres János ellenőrzése alatt történt a gyártás, minden hangszerért felelősséget vállalt. (A 80-as évek vége felé azonban leromlott a furulyák minősége, és már ő sem adta hozzájuk a nevét, letiltatta a gyártást.)

A zeneiskolai furulyaoktatásra visszatérve, az 50-es években a zeneiskolákban általában egészségügyi okok miatt a 6-8 éves gyerekek nem tanulhattak fúvós hangszeren, csak pár évvel később kezdhették el tanulni, mint a többi hangszert. Hogy a fúvós hangszeren tanulni akarók ne maradjanak le, ill. ne kelljen éveket várniuk, létrehozták a fúvós előképzőt. Ez a csoportos furulyaoktatást jelentette, melynek keretein belül megismerkedtek a légzéstechnikával, kéztartással stb.

„... a zenét tanulók között a zongoristák száma többszöröse a fúvósokénak. Ennek egyik – talán legfontosabb oka, hogy abban a korban, amikor a gyermek hangszert választ, fúvós hangszerre egészségi okokból nem irányítható. Tehát vagy várnia kell, vagy a

⁴ Köznevelés, 1957. jún. 15. (p. 218)

⁵ Béres János: A furulyaszó sok embernek megdobogtatta a szívét <http://ertektar.mzmsz.hu/knowledge-base/beres-janos-a-furulyaszó-sok-embernek-megdobogtatta-a-szivet/>

lehetőségekből választ: zongorát, hegedűt, gordonkát. Ha megnézzük, hogy kik kezdenek fúvós hangszert tanulni, azt tapasztaljuk, hogy egy részük az előbb említett hangszerekkel nem tudott megbirkózni, s ezért fúvós hangszerre „irányították” ... A zenei kollektívában (szolfézs, kamarazene, zenekar stb.) azonban a fúvósok mindig hátrányt szenvednek amiatt a jó néhány éves kiesés miatt, amennyivel későbbben kezdték el a zenetanulást. Ezt a kiesést pótolja a fúvós előképző.”⁶

Az előképző további előnyeiről is ír: „Tíz éve folyik a Főv. Zeneiskola Szervezetben furulya-tanítás, amely igen jól látja el a fúvós előképzés feladatát is. A szolfézs-előkészítő elvégzése után egyszerre kezd hangszert tanulni fúvós, vonós, zongorista növendék és együtt járnak szolfézs osztályba is. Négy évi furulya tanulás után kezdenek fuvolán, klarinéton tanulni, de a szolfézs osztályt illetően továbbra is együtt haladnak a többi hangszeres tanulóval. A furulya tanulással nagy zenei anyagra tesznek szert, s a magyar népzene jobban megismerik, mint bármely más hangszeren. Tekintve, hogy csoportosan járnak órára, a többszólamú játék, a társas zenélés, a közös produkciók a dominálók (...) Igen jó tulajdonsága, hogy a légzéstechnika alapjait minden fúvósra vonatkoztatva magában hordja, egyszersmind az éneklés technikájával rokon, így a szolfézs és hangszer kapcsolata a frazeálást illetően tökéletes. A hangszer tartása, az ujjak mozgatása, sok fúvós hangszeren még az egyes hangok fogása is megegyező. A szájtartás (ansatz) teljesen semleges, tehát „átállni” nem kell. Az előképzés időszakát rugalmasan kell kezelni, lehet két év, de akár öt is, a szükséghez képest...”

Béres János egy furulya-tantervet is készített:

„I. osztály: A furulyázás alapjainak lerakása. (Testtartás, kéztartás, ujjtartás és légzés.)
Egyszólamú - főleg népdalok -, kánonok, kétszólamú művek.

II. osztály: Mint az I. o., nehézségi fokot emelve, néhány gyakorlatot a fúvós iskolából bevenni a tananyagba.

III. osztály: Többszólamú művek, kamarazene mélyebb hangolású furulya bekapcsolásával.

⁶ Béres János: A fúvós előképzőről Parlando 1963/2 (p. 7.)

(IV-V. osztály szükség szerint, ha a növendék még egészségi okokból nem kezdheti a fúvós hangszert tanulni. Ezek tananyaga az előbbieket nehézségi fokát emelve, a kamarazenét kiszélesítve a fúvós (fuvola, klarinét, esetleg oboa, fagott) hangszerek bevonásával.)

Az előképzők I. és II. osztályának legmegfelelőbb C'' (szoprán) hangolású nyolc lyukas rendszerű, oktáv-váltó kislyukkal ellátott, fémből készült furulya. Ezek a hangszerek hazai gyártmányúak, fém-anyaguk pedig jobban ellenáll az idő és használat viszontagságainak.

A III. előképző hangszere a fenti leírású furulya F' (alt) változata. A kottaanyagot transzponálva (alt in F) írjuk.”⁷

„Fúvóselőkészítő és az erre épülő hároméves zeneiskolai fúvóstanfolyam is kell. Ha ez a kérdés jól oldódik meg, akkor a zeneiskolát végzett fúvós növendékek szolfézsából is, de hangszerükön is felvehetik a versenyt zongorista és vonós társaikkal, – megszűnik az ún. „csak fúvós” megkülönböztetés, amely még ma is fennáll nemcsak iskolákon belül, hanem a köztudatban is. Ez a megkülönböztetés egyik lényeges oka annak, hogy a fúvós hangszerek iránt kisebb az érdeklődés, mint a zongora és hegedű iránt.”⁸

Nálunk ekkor a furulyában csupán az előkészítő hangszer lehetőségét látták, és ez még évtizedekig így volt. Nyugat-Európában ezzel ellentétben már több kiadó, többek között a Peters, Schott, Bärenreiter is nagy számban jelentetett meg barokk furulyamuzsikát és átiratokat.

Balogh Dénes írásából kiderül, hogy már a 60-as évek elején több, furulyát tanító zenész is szembesült ezzel a problémával: „Béres János munkájának eredményeként van furulya-iskolánk és megfelelő, olcsó tanulohangszerünk... A tömegtanítás szempontjából is fontos a furulyaoktatás, mert így sok gyerek bekapcsolódhat a zenetanításba, az is, aki egyébként nem tehetné (...) A művek formája, harmóniavilága az elsődleges zenei elem. Ez megmarad akkor is, ha más hangszereken, más hangszínen szólal meg. Nagy kár, hogy Zeneműkiadó Vállalatunk nem ad ki ilyeneket. (Például közös muzsikálásaink alkalmával Ács Lajos kollégámnak több kitűnő átiratát ismertem meg, s ezek megérdemelnék a nagyobb nyilvánosságot.) ... Megjegyzem még, hogy gazdag irodalmánál fogva a házi muzsikálás céljaira kiválóan alkalmas e hangszer és az antik zene művelésére alakult számos együttes sem nélkülözheti a blockflöte-játékost (...) Világhírű zeneszerzők is

⁷ Béres János: A fúvós előképzőről Parlando 1963/2 (p. 8.)

⁸ Pattogató Ernő: Fúvós problémák Parlando 1963/4 (p. 18-19)

elismerték a blockflöte-tanítás fontosságát, így Carl Orff és Benjamin Britten számos pedagógiai jellegű kompozíciót írt furulya-együttesre. Összegezve tehát: oktatási reformunk sikeréhez többek között jó hangszerekre is szükségünk van. A furulyaoktatás tömegmozgalommá fejlesztésével, kis anyagi áldozat árán újabb tömegek kapcsolódhatnak be a zenetanulásba. Ez erősítené az otthon muzsikálók, zenekedvelők táborát, s egyben fúvószenész-képzésünk legfőbb utánpótlását is jelenthetné.”⁹

Béres János 1960-tól látta el az ének-zenei és állami zeneiskolák szakfelügyelői posztját. A 70-es évek furulyatanításának színvonalát jelzi Gallai Attila őszinte írása, mely Béres János szakfelügyelői látogatását követően született:

„A Parlando az 1977. évi 9. számában közölte Béres János Furulyatanítás, fúvós előképzés!? című írását. Ebben olvastam a következőt: „az egyik klarinéttanárunk egész tanévben a fémfurulya fogástáblázata szerint tanított blockflötén. Azt, hogy d” helyett esz” szólalt meg, a furulya hamisságának tudta be.” Az a tanár én voltam. Nem az egész tanévben tanítottam az említett fogástáblázat szerint (amely a tankönyvben van!), hanem csak addig, amíg Béres tanár úr el nem jött szakfelügyelni, és fel nem világosított tévedésemről. Találkozásunk többrétegűen szerencsésnek bizonyult... Bennünk, furulyát tanítani kényszerült egyéb fúvóshangszereken játszóknak erős ellenérzés van e hangszerezelle szemben. Mi ösztönösen furulyát, gyermekjátékot tanítunk. Mit lehet azon tanítani? A blockflöte elnevezést üres nagyképűsködésnek érezzük anélkül, hogy vennénk magunknak annyi fáradságot, hogy megvizsgáljuk e dolog lényegét. Megfogom a hangszert, szól. Ráadásul úgy, ahogy akar, hangjának színét, magasságát a befúvás módjával nem szabályozhatom. A klarinéton (fuvolán, oboán stb.) előbb meg kell tanulni egyáltalán megszólaltatni a hangszert. És akkor még minőségről nem is beszélhetünk! Micsoda különbség! – és máris gyermekjátéknak tartjuk a furulyát, és úgy is közeledünk hozzá. Idő kell ahhoz, hogy rájövünk arra, hogy itt egészen másról van szó...”¹⁰

Gallai Attila megfogalmazta a lényegét annak a hozzáállásnak, amit a fúvós tanárok egy része még az ezredforduló idején is vallott, sőt a mai napig vannak, bár egyre kevesebben, akik ezzel az előítéllettel állnak a furulyatanításhoz. Biztos, hogy nem lehetett könnyű annak, aki friss diplomával a zsebében azzal szembesült, hogy nem (vagy nem csak) a több éven, évtizeden át tanult hangszert kell tanítania, hanem ha alapfokon tanít, akkor

⁹ Balogh Dénes: A fúvósok zenei előképzéséről Parlando 1964/5, (p.17-18)

¹⁰ Gallai Attila: Szembesítés (Vallomás a furulyáról) Parlando 1978/4. (p. 14-16)

furulyát is, amit nem is tanult a főiskolán. Emiatt persze természetes, hogy a legnagyobb igyekezet ellenére is követ el hibákat. A cikkben a szerző maga fogalmazza meg azt, hogy ezek a hibák tudatlanságból és lenézésből fakadtak, és ezen változtatni kell.

A Fővárosi V. Kerületi Állami Zeneiskola (a Szabolcsi Bence Zeneiskola elődje) sorsát is nagymértékben befolyásolta Béres János szakfelügyelői vizsgálata, amely 1982-ben történt. A látogatásról írt jelentés ugyanis – többek között – a következőket tartalmazta:

„... A szolfézs, gitár és fúvós tanszakoknak nincs vezetője... A hangszerek minősége közepes - jó, számszerűen elsősorban a fúvós hangszereket érdemes fejleszteni. ... A Fővárosi Tanács Művelődésügyi Főosztályától újabban kapott két tanári státusszal a Sütő utcai Ált. Iskolában fafúvós és rézfúvós tanszakokat kell indítani...”

Így került 1982-ben a Fővárosi V. Kerületi Állami Zeneiskolába Perényi Péter.

A Béres János által írt jelentés következtében a belvárosi adottságok és hagyományok ellenére a fúvós tanszak tanári és növendék létszámát tehát növelték. Bár 1984-86-ig más kerületek növendékeivel kiegészülve még fúvószenekar is működött a Zeneiskolában Perényi Péter vezetésével, a belvárosi lakásokban a hangos fúvós hangszerek – főleg a rezesek – kevésbé lettek népszerűek, így lassan a rézfúvósok helyett a furulyatanításra került a főhangsúly. A Zeneiskola Szabolcsi Bence nevét 1984-ben vette fel.

Mint már említettem, a furulya a 80-as évek közepéig-végéig szinte kizárólag előkészítő hangszerként működött. Mivel a hangszeren alapfokon viszonylag könnyű megtanulni, illetve a furulyatanulás a többi fúvós hangszerhez képest gyors sikerélményhez vezet, valamint a hangszer mindenki számára megfizethető, könnyen karbantartható, és az akkor többnyire használatos műanyag (főleg Yamaha) furulya elég tisztán is szól – a furulyatanulás szélesebb tömegeknek adott lehetőséget a zenetanulásra, ill. a zenetanulás elkezdésére. Az akkori szintet a népdalozás és könnyű táncjátékok képviselték.

„Amikor zeneiskolánkba kerültem, a szerény rézfúvós érdeklődés mellett el kellett kezdenem tanítani furulyásokat is. Első növendékemmel (Dus Polettel) „megjártam”: már tanult máshol furulyázni, minden órára eljött, minden órára gyakorolt, első évünk végén kapott szüleitől ajándékba egy barokk fogásrendszerű furulyát és kb. nyolc évig járt hozzám. A végén Vivaldi versenyművet játszott, nekem illett mindig többet tudnom.”

(Perényi Péter)

A budapesti, majd az országos furulyaversenyek megszervezése és lebonyolítása

Perényi Péter az V. Kerületi Állami Zeneiskola fúvós tanszakvezetőjeként (1982-2019) – a Budafokon tanító Oromszegi Ottóval közös ötlet alapján – megszervezte az **Első Budapesti Furulyás Találkozót**. Ennek 1984. május 5-én az V. kerület adott helyet az Irányi utcai Postaforgalmi Szakközépiskola egyik termében. A találkozón a II., III., IV., V., VI., és a XXII. kerület tanárai és növendékei vettek részt. A szervezésben Czidra László ekkor még nem vállalta az együttműködést. Az elsős furulyások csoportjában Perényi Péter tanítványa, Galántai Eszter nyert, a másodikosok között pedig a már említett Dus Polett lett a győztes. Ez a találkozó egy alulról jövő kezdeményezés volt, a felsőbb vezetés tudta és beleegyezése nélkül szervezték, emiatt egy kisebb botrányt követően a következő évben nem engedélyezték a folytatást.

2 év múlva, 1986 májusában viszont kibővült számú résztvevővel folytatódott a találkozó, szintén Perényi Péter szervezésében, amit **I. Budapesti Zeneiskolai Furulyaverseny**ként tartunk számon. A verseny kötelező darabjának kiválasztásában az időközben megenyhült Béres János is részt vett. Szokolay Sándor Táncnótát írt a versenyben részt vevőknek, furulyazenekarra. Érdekességként említem meg, hogy XII. kerületi indulóként korcsoportjában versenygyőztes lett Zeneiskolánk mostani furulya- és klarinéttanára, Kiss Gergely. 1988-ban ismét bővült a szereplők köre. Májusban sor került a **II. Budapesti Furulyaversenyre**, amit már egész Pest megyére kiterjesztettek. Mivel a tanárok többsége még német rendszerű furulyán tanított, Perényi Péter és Stadler Vilmos missziós tevékenységbe kezdett. Éveken keresztül dolgoztak azon, hogy a hazai furulyatanítás elsősorban barokk fogású hangszeren folyjon. Mivel a barokk rendszerű hangszerhez eleinte nehéz volt hozzájutni, ill. nem vállalta mindenki, hogy új furulyákat vetessen a tanítványokkal, (ez gyakran csak kifogás volt, – mint a fúvós hangszeresek történetében oly sokszor – sok tanár nem szívesen vette a fáradságot az új fogások megtanulásához), a tiszta hangzás érdekében mindketten ingyen elvállalták, hogy a hozzájuk hozott német fogású furulyákat barokká alakítják. Eleinte különböző technikával dolgoztak, Stadler V. műgyantával, Perényi P. pedig (filctollakból leszeletelt) műanyag gyűrűkkel. Az évek során ez utóbbi tartósabbnak bizonyult.

Később a szoprán furulyákhoz mindketten alumínium (karnis)rúdból levágott szűkítőgyűrűket használtak. Perényi P. altfurulyákat is vállalt, kialakított egy kis műhelyt és több mint 100 furulyát barokkosított.

Perényi Péter által átalakított szoprán Yamaha furulya

Mivel a játszott művek egyre igényesebbek és bonyolultabbak lettek, a – csak néhány egyszerű hangnemben tiszta, a XX. sz. elején kitalált – német fogású furulyák már nem feleltek meg a bővülő hangnemi követelményeknek. Az igényesebb tanárok rájöttek, hogy a továbbfejlődéshez ún. barokk, (angol, villás) fogásrendszerű hangszerre van szükség. Mellesleg a korabeli reneszánsz és barokk furulyák is hasonló fogásúak voltak.

1990-ben került sor a **III. Budapesti Furulyaversenyre**, amin Pest megye és Szombathely (Békefi Antal Attila tanítványai) vettek részt. A kötelező darabokat Béres János, Czidra László, Perényi Péter és Stadler Vilmos választotta ki. A verseny az V. kerületben, a Sütő utcai Ált. Iskola dísztermében került megrendezésre.

A budapesti furulyaversenyekből nőtt ki Stadler Vilmos, budapesti szaktanácsadó javaslatára az 1992 májusában megtartott **I. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny**, melybe a budapesti verseny budapesti válogatóként integrálódott be. Ennek színhelyéül az V. kerületi Eötvös József Gimnázium szolgált. A zsűri elnöke Czidra László volt, aki haláláig (2001) töltötte be ezt a posztot – díszelnöke pedig a Bécsi Zeneművészeti Főiskola tanára, Hans Maria Kneihns (Stadler Vilmos volt tanára) volt. A zsűri munkájában többek között Béres János is részt vett. A megnyitón a Camerata Hungarica, a Collegium Musicum és az akkor már Szabolcsi Bence nevét viselő V. ker-i Zeneiskola tanáraiból alakult Aulos Együttes játszott (ld. később). Ettől kezdve hagyományként minden országos furulyaversenynek volt külföldi zsűritagja, aki általában a

nyitóhangversenyen koncertet adott, aktuális furulyás és zenei kérdésekről előadást tartott, és a verseny értékelésénél nemzetközi kontextusba helyezte az elhangzott produkciókat.

Sajnálatos visszalépés volt, hogy a 2007-es VI. furulyaverseny előtt – bár ez semmilyen versenyszabályzatban nem szerepelt, – az Oktatási Hivatal letiltotta a külföldi zsűritagot, mondván, bizottsági határozat alapján alapfokú zenei versenyen kizárólag hazai szakember értékelhet.

A II. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny (1995) helyszíne az V. ker. Deák téri Evangélikus Gimnázium díszterme volt. Ezen a versenyen volt először kötelező a barokk fogású furulya használata.

Iskolánk életében és a furulyaversenyek történetében is minőségi ugrást hozott az 1997-1998-as tanév. A Szabolcsi Bence Zeneiskola végre beköltözhetett a kifejezetten számára átalakított és gyönyörűen felújított XVIII. sz.-i műemlék épületbe, a Vármegye utcába.

Itt nem csak az oktatáshoz teremtettek ideális körülményeket, de egy 130 fős, stúdiójában minden technikai felszereléssel ellátott hangversenytermet is kialakítottak. Az 1998-as **III. Országos Furulyaverseny** már itt került megrendezésre, és azóta is ez az országos furulyaversenyek színhelye. Az, hogy a Zeneiskola megkapta ezt a felújított épületet, elsősorban Pattantyús Á. Károly, akkori igazgatónk érdeme, aki – eredetileg mérnök lévén – az épület belső tervezésében is tevőlegesen részt vett, és az első pillanattól kezdve támogatta és segítette a furulyaversenyek megrendezését.

Az **V. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny**t 2004-ben már Czidra László emlékének ajánlották, és a verseny 2007-től (Bodza Klárának, a művész özvegyének hozzájárulásával) felvette a **Czidra László Furulyaverseny** nevet.

2019-ben zajlott le a **X. Országos Czidra László Furulyaverseny** továbbra is Zeneiskolánk rendezésében.

A Szabolcsi Bence Zeneiskola fúvós tanszaka Stadler Vilmos kezdeményezésére 1994-ben indította útjára a **Budapesti Zeneiskolai Furulyás Kamarazene Találkozókat**, 1999-től pedig az **„Együtt muzsikálunk” Tanár-Diák Furulyás Kamarazene találkozók**at Budapest és Pest megye növendékei és tanárai számára. Mindkét rendezvényre 3 évenként kerül sor, az egyik rendezvényre az országos versenyt megelőző, a másikra pedig az országos megmérettetést követő évben. Így tehát minden

évben van országos-, ill. budapesti szintű furulyás rendezvény Zeneiskolánkban. A budapesti rendezvények programfüzeteit általában az FPI, az MZMSZ vagy a rendező zeneiskola készítette, az országosakat többnyire Perényi Péter vagy pedig én, de előfordult, hogy együtt dolgoztunk rajta.

Az „Együtt muzsikálunk” Tanár-Diák Furulyás Kamarazenei Találkozók célja, hogy aktív részvétellel ösztönözzék a tanárokat a növendékekkel való közös muzsikálásra, kamarazenei előadásra, továbbá találkozási lehetőséget nyújtsanak a furulyát tanító kollégáknak, mely alkalmat adhat a szakmai tapasztalatcserére, továbbképzésre, ezért a találkozón szakmai zsűri értékeli a produkciókat. Az „Együtt muzsikálunk” Tanár-Diák Furulyás Kamarazenei Találkozó szervezését és rendezését tovább folytatta a Zeneiskola, idén április 25-én lett volna a nyolcadik, ami azonban a koronavírus-járvány alatt életbe lépett rendelkezések miatt elmaradt.

A furulyaversenyeken elért zeneiskolai eredmények (nem teljes lista)

1984. május Első Budapesti Furulyás Találkozó	<i>I. korcsoport:</i> I. helyezett: Galántai Eszter (tanára: Perényi Péter) <i>II. kcs.:</i> I. Dus Polett (Perényi P.)
1986. május I. Budapesti Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>II. kcs.:</i> II. Dus Polett (Perényi P.)
1988. május II. Budapesti Furulyaverseny	<i>I. kcs.:</i> I. Szeghő Anna (Stadler Vilmos), II. Lóránt Balázs (Kárász Ilona), III. Kertész Réka (Reményi Ágnes) <i>III. kcs.:</i> II. Dus Polett (Perényi P.)
1990. május III. Budapesti Furulyaverseny	<i>I. kcs.:</i> III. Lovas Petra (Stadler V.) <i>II. kcs.:</i> I. Szeghő Anna (Stadler V.) <i>IV. kcs.:</i> II. Dus Polett (Perényi P.) <i>Kamarazene:</i> III. Perényi P. növendékei
1992. május I. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>II. kcs.:</i> II. Hegyi Péter (Reményi Á.) III. Lovas Petra (Stadler V.) <i>III. kcs.:</i> I. Szeghő Anna (Stadler V.), III. Kertész Réka (Reményi Á.) és Rajna Ágnes (Stadler V.) <i>IV. kcs.:</i> I. Prehoffer Gábor (Stadler V.), II. Vajda Szilárd (Perényi P.)

1995. május II. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>I. kcs.:</i> II. Tábornszky Bence (Stadler V.) <i>III. kcs.:</i> I. Horváth Zsuzsanna (Perényi P.) és Patat Zsófia (Stadler V.) <i>IV. kcs.:</i> II. Rajna Ágnes (Stadler V.) <i>Kamarazene A:</i> II. Perényi P. növendékei <i>Kamarazene B:</i> III. Stadler V. növendékei
1998. május III. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>III. kcs.:</i> I. Tábornszky Bence (Stadler V.) <i>IV. kcs.:</i> II. Horváth Zsuzsanna (Perényi P.) és Patat Zsófia (Stadler V.) <i>Kamarazene A:</i> I. Perényi P. növendékei
2001. ápr-május IV. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>IV. kcs.:</i> I. Tábornszky Bence (Stadler V.) <i>Kamarazene A:</i> III. Perényi P. növendékei
2004. május V. Országos Zeneiskolai Furulyaverseny	<i>IV. kcs.:</i> II. Jancsó Árpád (Perényi Éva)
2010. május VII. Országos Czidra László Furulyaverseny	<i>Kamarazene B:</i> II. Stadler V. növendékei

Kollégánk, az ország első diplomás furulyatanára, Stadler Vilmos

Konzervatóriumi fuvolatanulmányai után kezdett furulyázni tanulni, miután Újházy László¹¹, a Rádió akkori hangmérnöke szólt neki, hogy egy tenorfurulyásra lenne szükség furulyaegyüttesükben, ahol Czidra László vezetésével Balogh Dénessel és Virágh Lászlóval (az Ars Renata régizene együttes vezetőjével) játszott együtt. Ez volt a későbbi **Camerata Hungarica** magja. Fogástáblázatból böngészte ki a hangokat – így indult Stadler Vilmos furulyás pályája. Több kamaraegyüttesben is zenélt (többek között: Ars Renata, Camerata Hungarica, Musica Historica Trio, Clemencic Consort, Musica Antiqua Wien, Liszt Ferenc Kamarazenekar, Collegium Musicum Budapest).

¹¹ (1937-2019) A Magyar Rádió hangmérnöke (1960-tól), Camerata Hungarica régizene együttes alapító tagja, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság alapító tagja

23 évesen Kecskés András sugallatára sikeresen jelentkezett a Bécsi Zeneművészeti és Színházművészeti Főiskolára, ahol Hans Maria Kneihls tanítványa lett.

1975-ben tanári, '76-ban művészi diplomát kapott. Utána Salzburgban Nicolaus Harnoncourt-tól historikus előadói gyakorlatot tanult. 1973-ben Bécsben tanuló magyar diákokkal megalakította a **Collegium Musicum Budapest** együttest, az akkor még csellón és viola da gambán játszó Fischer Iván, a lantos Kecskés András és a csembalista Szilvássy Gyöngyvér társaságában. 1978-ban az amerikai Drew Minter, kontratenor közreműködésével megnyerték az I. brugge-i régizenei versenyt.

Collegium Musicum: Kakuk Balázs – gamba, Drew Minter – ének, Zempléni László – ütő, Szilvássy Gyöngyvér – csembaló, Stadler Vilmos – furulyák, barokk fuvola, Kecskés András – lant

Járt kurzusokra Franz Brüggerhez, Hans Martin Lindéhez, Bart Kuijkenhez, így furulyajátéka gyökeresen átalakult, és barokk fuvolán is megtanult játszani.

Tanulmányai végeztével hazajött, s azóta, ha országunkban valaki komolyabban szeretett volna foglalkozni a furulyával vagy a barokk fuvolával, akkor nála kötött ki. 1986-ban a Szabolcsi Bence Zeneiskolába került az ország első diplomás furulyatanáraként. 1989-től budapesti szaktanácsadó lett. Ő vezette a 80-as évek végétől a budapesti furulyatanári továbbképzéseket a Horváth Mihály téren, ahol ún. diplomapótló képzést tartott. Ezzel

próbálta lehetőség szerint pótolni a Magyarországon hiányzó felsőfokú furulyaképzést. Ezeken a továbbképzéseken magam is részt vettem sok fúvós tanárral együtt, akiknek egy része akkor kezdte megismerni a furulyában rejlő valódi lehetőségeket. Ott tanultuk meg, hogy a furulya alapfokon ugyan könnyen adja magát, de a felsőfokú játékhoz igazi elhivatottságra, komoly energiabefektetésre és technikai tudásra van szükség. A fúvós tanárok eddigi, vázlatos furulyás ismereteit formálta, finomította olyan lelkesen és semmilyen kérdésen nem megdöbbenve, hogy én ott döntöttem el, hogy biológia szakos tanári végzettségemtől elkanyarodva ezt szeretném csinálni. Mindenki minden szinten kérdezhetett és kérdezett is tőle, megoszthatta vele a furulyatanítással kapcsolatos problémáit – amire ő végtelen fantáziával, nyitottsággal és türelemmel válaszolt. Sok fúvós tanár ott tanulta meg az oktáv váltás helyes módját, az artikulációban rejlő lehetőségeket, a helyes kéztartást, az etűdök és a skálázás fontosságát. Szaktanácsadóként semmilyen hatalommal nem bírt, csak tanácsokat adhatott, amik néha ugyan leperogtek a furulyát lenéző fúvósokról, de aki megfogadta, annak fejlődésére szolgált.

1992-től 2008-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Tanárképző Intézetében furulya speciális kollégiumot tartott. 1998-2008-ig az iskolánkban zajló, a Magyar Zeneiskolák Országos Szövetsége által szervezett furulyatanári továbbképzéseken visszatérő előadó volt, és 2013-ig vezette a szintén zeneiskolánkban tartott budapesti furulya B-s vizsgákat. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem által szervezett furulya másoddiploma képzésnek (2008-2010) is tanára volt. Az 1980-as Szombathelyi Régi-zenei Kurzus – melyet a Collegium Musicum tagjai tartottak – volt az első magyarországi ilyen jellegű rendezvény. Ebben az évben jelent meg az együttes hanglemeze is.

Stadler Vilmos nyári táborokat is tartott tanár kollégáknak és növendékeknek Velencén, Gárdonyban és Sukorón.

Tanítványai közül sokan a zenei pályát választották, többek között Bali János, Kecskeméti László, Prehoffer Gábor. Az Országos furulyaversenyeken, furulyás találkozókön a mai napig kiemelkedően szerepelnek a növendékei. 2013-ban iskolánkból nyugdíjba ment, így további sikereivel már nem a Szabolcsi Bence Zeneiskola hírnevét öregbíti.

Bali János szavaival élve: *„az itthoni zenei élet, furulyázás és furulyatanítás vezető alakja lett, tevékenysége sokunk számára nyitott teret, és sokunkat indított új utakra. Kurzusokat tartott és szervezett ...hangszerkészítőket és jó nevű külföldi művészeket hozott el,*

*évtizedeken át tartott speciálkollégiumot a Zeneakadémia tanárképzőjében fúvósok és egyéb hangszeresek számára, s a budapesti V. kerületi Zeneiskolát a furulyatanítás és versenyzés országos központjává tette. S nem csupán a régi zene, hanem a modern furulyarepertoár propagálásával is jelentős hatást gyakorolt.”*¹²

Az Aulos együttes munkássága, az Aulos furulyák magyarországi bemutatása és forgalmazása

Az együttes blockflöte-quartettként alakult 1984-ben a Szabolcsi Bence Zeneiskola tanáraiból. Tagjai voltak: Reményi Ágnes, Perényi Péter, Soproni Ildikó, Perényi Éva. 1986-ban a quartett kiegészült egy gitárossal és egy csellistával. Reményi Ágnes édesapjának, Reményi Jánosnak japán ismerőse (Nobuko Okuma) közreműködésével, Ági kérésére érkezett meg Magyarországra az első Aulos furulya hangszerfamilád, mely minőségileg hasonló kategóriájú volt, mint a Yamaha hangszerek, viszont azoknál jóval olcsóbbak. Az Aulos Ltd. vezetőjével történő megegyezés után az együttes felvette az Aulos nevet 1985-ben. 1991 őszén védnökséget vállalva az Aulos hangszerek felett, részt vettek azok bemutatásában és országos terjesztésében. Tanácsokat adtak az első ezer hangszer kiválasztásához, behozatalához. Az Első Országos Zeneiskolai Furulyaverseny (1992) bebizonyította, hogy a munka, amit a népszerűsítésre fordítottak, nem volt hiábavaló. Akkor a kamaragyüttesek szinte kivétel nélkül Aulos hangszereket használtak. Az országos zeneiskolai furulyaversenyek rendszeres közreműködői voltak, hol koncertet, hol táncházat tartottak. Az együttes első önálló hangversenye a Fehérhajú utcai Zenei Könyvtárban volt 1985. február 6-án. A Zeneiskolai Tanárok VIII. Kamarazenei Találkozóján, Kaposváron 1985 júniusában megnyerték a fődíjat (Weiner Leó Művészeti díj). A kaposvári versenyen nyert pénzből Moeck reneszánsz furulya garnitúrát vásároltak.

¹² Bali János: Stadler Vilmos 70 / A lassú tételekben derül ki, ki az igazi zenész, Muzsika, 2018. febr. (p. 6-9.)

Később felléptek magyar hangversenytermekben (pl. Budapesti Kongresszusi Központ, Pesti Vígadó stb.), múzeumokban, rendszeresen készítettek felvételeket, ill. adtak hangversenyeket a Magyar Rádió stúdióiban. Visszatérő közreműködői voltak a Magyar Nemzeti Filharmónia hangversenysorozatainak. Első bécsi koncertjük 1987-ben volt, majd 1988-ban hangversenysorozattal tértek oda vissza (1988. 05. 24-31.). A Zeneiskolai Tanárok IX. Kamarazenei Találkozásán, Kaposváron megosztott első helyen végeztek (Bartók Béla Művészeti díj).

Aulos együttes, 1984. (Perényi Éva, Reményi Ágnes, Perényi Péter, Soproni Ildikó)

Rendszeresen felléptek külföldön is, Erdélyben, Ausztriában, Lengyelországban, a volt NSZK-ban és Olaszországban is vendégszerepeltek.

(A 4 állandó tagon kívül szerepeltek még az együttesben: akkordikus hangszereken: Illyés Béla, Mayer Albert, Peltzer Ferenc – gitár, Gál Márta, Kovács Kálmán – csembaló. Mélyvonósok: Bartha Anna – gamba, Belej Ferenc, Kemény Krisztina, Pejtsik Péter, Reményi Eszter – gordonka, Kiss Katalin, Lorenzné Farkas Zsuzsanna, Pattantyús-Á. Károly – gamba, gordonka. Közreműködők és kiegészítők voltak még: Bali János, Stadler Vilmos – furulya, Derecskei Zsolt, Faragó Laura – ének, Varga Zsolt gitár, Hosmann Erzsébet zongora, Bántai Erzsébet gordonka.)

1990 karácsonyára jelent meg az együttes 4 db műsoros kazettája, melyekből később 4 CD készült *Várak zenéje* címmel, valamint 1 CD *Kastélyok zenéje* címmel. Az együttes

tagjai különböző reneszánsz és barokk fúvóshangszereken játszanak, melyeket gitár, cselló (gamba) és ütők egészítenek ki. Repertoárjuk a reneszánsz muzsikától napjainkig terjedt, valamint néhány különlegességet, zenei csemegét is tartalmazott. Az eredeti művek mellett saját átiratokat és saját szerzeményeket is megszólaltattak.

10. születésnap koncertjüket a Magyar Rádió élő, egyenes adásban közvetítette.

Az Aulos együttes utódjainak tekinthetjük az Anonymus, Budavári régizene, Sir Lancelot trió, Talea, Ungaresca együtteseket, melyeknek létrejöttét színvonalas ifjúsági műsorok összeállításának igénye indokolta, melyekben iskolánk (fúvós-, zongora- és gitár-) tanárai vettek és vesznek részt.

(Az együttes nyári táborokat is szervezett, elsősorban furulyás növendékeinknek: 1987-ben Kecskeméten, 1998-ban és 99-ben Sukorón, 2000-ben és 2001-ben Sárísápon, 2002-ben újra Sukorón, 2003-ban Máriahalomon, 2010-ben és 2011-ben Gárdonyban.)

Budapesti és országos furulyatanári továbbképzések

A Stadler Vilmos által a Horváth Mihály téren tartott furulyás továbbképzésekről már esett szó. Iskolánk 1998-tól 10 éven keresztül adott helyet országos furulyatanári továbbképzéseknek, melyek egy részét Perényi Péter és Stadler Vilmos tartotta, illetve szervezte is, és az egész országból nagy számban vettek részt rajtuk a furulyatanárok.

Az érdeklődő tanár kollégákat nyári táborokba vitték továbbképzésre (1992, 1993 Velence, 1997, 1998 Sukoró) ezenkívül pedig évközben is heti rendszerességgel tanítottak több, fejlődni vágyó zenetanárt.

Itt szeretném még megemlíteni, hogy sok sikeresen beiskolázott növendék mellett Perényi Péter három tanítványa sikeresen felvételizett rögtön felsőfokú képzésre: Vajda Szilárd és Sereg Zsuzsanna Szegedre, Béres Alida pedig Grazba.

Alap- és középfokú tantervek elkészítése

Zeneiskolánk tanárai (Perényi Péter, Perényi Éva, Stadler Vilmos) írták az 1998-as alapfokú és középfokú furulya tanterveket.¹³

1998.	Középfokú tantervek / Furulya (Művelődési és Közoktatási Minisztérium)
1998.	Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja / Furulya (MKM)
1998.	Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja / Fafúvós kamarazene (MKM)

Perényi Péter saját szempontjai a tanterv megírásában:

1. *a tantervnek el kell készülnie,*
2. *a szakmát kifelé és fölfelé nem szabad teljesen lejáratni,*
3. *a furulyás „társadalmat” nem szabad megosztani és szakmai ellentéteket szítani,*
4. *a tanterv – megjelenésével és követelményeiben a többi hangszerhez való hasonlóságával – segítse elő a középfokú és a felsőfokú oktatás szélesebb körű elterjedését,*
5. *ha a középfokú oktatásban részt vevőknek segíteni nem is tudok a tantervvel, értelmetlen követelményekkel ne nehezítsem a helyzetüket.”*

Czidra Lászlónak (a tanterv egyik lektorának) a véleménye a tantervi programról:

„A furulya (Blockflöte, Recorder, Flauto dolce, Flute a bec etc.) a barokk korban a fafúvósok legfejlettebb hangszere volt. Ezek alapján egy furulya tanterv akkor reális, ha nem, mint fafúvós társainak „kisöccseként” jelentkezik, azokhoz képest csökkentett igényekkel, hanem a hangszer specifikumát figyelembe véve (mint szólóhangszer barokk, mint együttes hangszer reneszánsz) egyenrangú igényeket támaszt.

¹³ Az 1998-as tanterv előtt 2 furulya tanterv készült, az első 1963-ban, a második 1981-ben.

Meggyőződésem, hogy jelen tanterv ebben a szellemben készült. Azonban! A hangszer elsősorban „barokk specifikuma” plusz igényt is támaszt egy középfokú furulya tantervvel szemben. Ez pedig a barokk stílus ismerete, illetve annak lépésről lépésre való elsajátítása; Jelen munka szerintem - az adott lehetőségek figyelembevételével - ennek is megfelel. Rezümé: Perényi Péter és Stadler Vilmos tanterve (úgy tudom, hogy ez, mint ilyen az első!) a további középfokú pedagógiai munkáknak biztos kiindulási pontja lehet. Ezért elfogadásra jó szívvel ajánlom és javaslom.

Tisztelettel

Czidra László”

Ennek a tantervnek 2011-ben megjelent egy módosított változata Bekényi József szerkesztésében.

Furulyatanítást segítő kiadványok, iskolák, kották

Perényi Péter, tragikusan elhunyt feleségével, Perényi Évával (sz.: Guthy Éva) már a 80-as években közzétett az ún. *Házi kottatár* sorozatban 11 kottát közös használatra, kéziratos, fénymásolt formában. Perényi Péter 1995-ben kezdett kottairó programokat használni (Musicator, majd Finale), így a furulyás kiadványok grafikáját „házilag” ő maga készítette. Ezeknek a kottáknak nagy része az Eötvös Kiadó által megjelentetett, kereskedelmi forgalomba került kiadvány.

E kották hiányt pótlóak voltak, és mára a furulyát oktató tanárok többségének nélkülözhetlenné váltak. Mindegyik kotta magas színvonalon, aprólékos gonddal készült, és a technikai segítségen túl olyan eredeti darabokat és átiratokat is tartalmaznak, amiket a gyerekek is szívesen játszanak. A kiadott kották nagy része altfurulyára készült, de az Ír és skót dallamok furulyára c. kotta szoprán- és altfurulyára íródott mellékletet is tartalmaz.

Az Altfurulya-iskola születéséről Perényi Péter elmesélte, hogy 1997-ben Czidra Lászlóval és Stadler Vilmostal együtt határozták el, hogy írnak közösen egy altfurulya-iskolát, de miután többször összejöttek és megosztották egymással gondolataikat, ötleteiket, kottapéldáikat, hamarosan kiderült, hogy komolyabb eltérések vannak az

elképzeléseikben, így a 'trió' szétválásának két kottát is köszönhetünk: az Altfurulya-iskola Perényi Éva és Perényi Péter munkája az Eötvös kiadó gondozásában (1998), Czidra László Altfurulya ABC-je 1999-ben az EMB kiadásában jelent meg.

Perényi P. az utóbbi időben főleg rézfúvós kiadványokkal foglalkozott, de évek óta dolgozik egy szopránfurulya-iskolán, amelynek egy része „Duóiskola” címmel a megvalósítás küszöbén áll.

1988.	Segédanyag a barokk fogásrendszerű furulya tanításához (150 gyakorlat) (Házi kottatár)
1991.	124 zongorakíséretes darab furulyára (Házi kottatár)
1993.	Skálagyakorlatok szopránfurulyára (Házi kottatár)
1995.	Feladatok ABC-s névvel altfurulyára III/II (Házi kottatár)
1995.	Feladatok ABC-s névvel szopránfurulyára III/II (95. nov. 2.) (Házi kottatár)
1995.	Feladatok ABC-s névvel altfurulyára III/I (Házi kottatár)
1995.	Feladatok ABC-s névvel altfurulyára III/III (95. nov.) (Házi kottatár)
1995.	Feladatok ABC-s névvel szopránfurulyára III/I (95. okt. 20.) (Házi kottatár)
1995.	Skálagyakorlatok altfurulyára (térdfogásokkal) (95. okt. 26.) (Házi kottatár)
1996.	G. M. Bordogni 12 kantiléna altfurulyára (Házi kottatár)
1996.	Kantilénák szopránfurulyára (Házi kottatár)
1998.	Ír és skót dallamok furulyára (Eötvös Kiadó)
1998.	Munkafüzet angol (barokk) furulyára (Eötvös Kiadó)
1998.	Altfurulya-iskola (Eötvös Kiadó)
2000.	G. Ph. Telemann: Hat szonáta (Eötvös Kiadó)
2000.	G. Ph. Telemann: Kánonszonáták, Kőrkanon (Eötvös Kiadó)

2002.	A magyar zenetörténet nép- és műzenei kincsestára, Tárogató iskola (Logos Kiadó)
2004.	G. Ph. Telemann: B-dúr szonáta (Hat szonáta op. 2) (Eötvös Kiadó)
2005.	Altfurulya-kaleidoszkóp / „C” Duók (Eötvös Kiadó)
2005.	Altfurulya-kaleidoszkóp / „B” Díszítéstanulmányok és variációk (Eötvös Kiadó)
2007.	Altfurulya-kaleidoszkóp / „A” Szólódarabok (Eötvös Kiadó)

Mint az elején írtam, – ami a Szabolcsi Bence Zeneiskola furulyatanításban betöltött szerepét illeti – a folytatás nem ennyire sikeres, de az iskola új vezetése elkötelezett abban, hogy változtasson ezen a helyzeten. Bízom abban, hogy ez a folytatás olyan lesz, hogy a jövőben is érdemes lesz a Szabolcsi Bence Zeneiskola furulyaoktatásban betöltött szerepével foglalkozni.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm Perényi Péternek és Reményi Ágnesnek a sok hasznos információt, visszaemlékezést, amellyel több fejezet elkészítéséhez hozzájárultak. Külön köszönet Stadler Vilmosnak, amiért sem önmagát, sem engem nem kímélve, fáradhatatlanul pontosította és csiszolta a cikkben foglaltakat.

Bibliográfia

A furulyám jaj, de szépen szól... (Béres János művész-tanár, népzenekutatóval beszélget Fülöp Zsuzsanna) Kairosz Kiadó, 2016

Bali János: Stadler Vilmos 70 / A lassú tételekben derül ki, ki az igazi zenész (Muzsika, 2018. febr.)

Balogh Dénes: A fúvósok zenei előképzéséről (Parlando 1964/5)

Bárkay Tamás: A csudálatos függönypálca (Népszabadság 2015. április 4.)

Béres János: A furulyaszó sok embernek megdobogtatta a szívét
<http://ertektar.mzmsz.hu/knowledge-base/beres-janos-a-furulyaszó-sok-embernek-megdobogtatta-a-szívet/>

Béres János: A fúvós előképzőről (Parlando 1963/2)

Gallai Attila: Szembesítés (Vallomás a furulyáról) (Parlando 1978/4)

Havasréti Pál-Réti Zsuzsa: Fügőnypálcából furulyát (Magyar Nemzet 2011. február 12.)

Mészáros Árpád: Szólj síp, szólj! (Köznevelés, 1957. jún. 15.)

Patonai Adrienne: A magyar zene szolgálatában (Szent Kereszt Ökumenikus Magazin 2005/I. p. 26-27)

Pattogató Ernő: Fúvós problémák (Parlando 1963/4)

Szücs Ilona: Ötvenezer fafurulya (Népszava 1948. február 14.)